

Prædiken til 21.s.e. trin. 23.10. 2023 kl.10
Salmer: 731, 367, 652, prædiken, Du spørger mig om håbet, altergang, 675.

efter gudstj: brunch og fortælling v/ Anni Schwartz

Evangelium Joh 4, 46-53

Mit "link" til dagens evangelium, det er drengens far, der nærmest håber imod alt håb, og beder om hjælp. For igen, med en ny krig, der er det os, der håber, nærmest imod alt håb; og ligesom faderen, så be'r vi om hjælp. Vi er magtesløse som ham.

Det jeg gerne vil udfolde i dag, det er når vi næsten ikke kan rumme mere af alle de forfærdende nyheder, der vælter ind over os.

Vi synes jo, vi skal følge med. Men samtidig så kan vi blive så overmandet af afmagt, så vi hverken ved ud eller ind.

Igen fyldes vi af krigsbilleder og ord om angreb, om bomber og om døde; med informationer om manglende vand og manglende beskyttelse.

Billeder, ord, kendsgerninger, meninger, og hvad folk sidder og synes midt i en krig, - alt det kan overmande os!

Det skete og det sker omkring krigen mellem Rusland og Ukraine.

Og det sker igen og meget voldsomt omkring krigshandlingerne i Mellemøsten.

Vi synes jo, vi skal følge med. Vi ønsker ikke at blive kyniske. Vi ønsker ikke at lukke os om os selv, på et

lille trygt sted, som nogle der lever uantastet og uberørte af verdens nød.

Vi vil gerne hjælpe. Men vi står magtesløse. I hvert fald i forhold til storpolitik og krigens købmænd.

I alt dette kaos, kan vi blive nødt til at værne os, simpelthen for ikke at blive handlingslammede.

(som eksempel på at værne sig: antropolog Nina Mollerup har i radioen fortalt om de voldsomme konsekvenser det har, når medierne viser billeder af grusomhed. Jeg kender mange, der må vælge ikke at se dem, for at skærme deres sind.

I Tyskland viser de tre tv-kanaler aldrig sårede og døde mennesker tæt på.)

Det er en u-udsigelig tragedie, der finder sted hver gang, der er krig.

Det er en u-udsigelig tragedie, for det er døde og sårede, det er familier, der splittes, og familier, der i generationer frem skal leve med sorg. Måske jages de på flugt. Krig er også unge mænd, der ødelægges af de krigshandlinger, som de beordres til at udføre.

Det ER en sorg.

Også for os, der bor langt væk og ikke er en del af det.

Men, vi *skammer* os måske ved at kalde det en sorg. For det er jo dem i krigszonerne og deres pårørende, der har det allerværst. Så kan vi tillade os at kalde det for sorg, den tristhed og afmagt, som mange af os mærker?

Men det vil jeg gøre.

Og jeg gør det for at vi kan bevare vores menneskelighed. Så vi ikke selv bliver krigeriske og hævnerrige. Men så vi kan bevare vores menneskelighed, når noget så u-menneskeligt finder

sted. Og bevare vores evne til at hjælpe, f.x. gennem hjælpeorganisationer.

Krig er ondskab.

Den er, med Paulus' udtryk fra i dag (*Brevet til Efeserne 6,10-17*): som "ondskabens brændende pile" og som "det ondes snigløb".

Hvordan værne sig ?

For det er vi nødt til.

Det farlige for alle mennesker, det er når vi bliver overmandet af følelser og være i vores følelsers vold, og også når vi bliver overmandet af medfølelse.

For enten kan vi falde i den ene grøft, hvor vi bliver så berørt og ramt, ja så rystet, at alle vores mentale forsvarsværker bryder sammen. Så er det, at vi bliver søvnløse, eller uretmæssigt bange; eller triste og mister initiativ til at gøre noget.

Eller, vi kan falde i den modsatte grøft, hvor vi lukker af og lukker ude. Isolerer sindet fra omverdenen.

Som en form for kynisme, fordi vi ikke kan rumme mere. Sorg over menneskers lidelser kan underligt nok gøre os hårde. F.eks. så vi reagerer med ligegyldighed, og hører hinanden sige: "ja, der er jo lidelser overalt i verden. Ja, der har jo altid været krige. Ja, religioner, de er nu de værste til at føre krige." O.s.v.

For at overleve kan vi altså komme til at behandle tragedier, som om det bare er en del af nyhederne, - på linje med hvem der tabte i tennis. Og det er en slags kynisme.

En tredje måde at beskytte sig på, der heller ikke er speciel gavnlige, men, som mange vælger ubevidst: det er at blive *vred*. Vrede, når vi hører forfærdende nyheder. Vrede er en følelse og en reaktion, der ligger meget tæt op ad sorg. Men tit vælger vi spontant vreden, for dér kan man da i det mindste gøre noget. Handle. Og finde et formål midt i kaos.

I sorg er der en magtesløshed. Men i vrede, så kan vi handle. Enten ved at tage parti for kun den ene part og tale og skrive om det; informere os og være med som meningsdanner. Eller: man bruger sin vrede til at være vred på alle dem, der mener noget andet end en selv, - eller som overhovedet har en mening...

Og man kan af vrede også ende med *ikke* at tro på noget som helst af det, man hører.

Heldigvis bliver vi indigneret, når mennesker lider, fordi magthavere fører krige. Og vi reagerer måske med vrede på en eller anden måde.

Men så er det måske slet ikke vrede, der er kilden.

Men kærlighed. Kærlighed til mennesker, kærlighed til jorden, kærlighed til den verden, vi er så forbundet med. Og derfor er der en dyb sorg over, at mennesker skal dø, at mennesker skal miste deres børn, deres forældre, deres hjem, deres hjemland.

Sorgen bliver vi nødt til at give ord for, -har jeg tænkt på til i dag. Så hverken vrede, kynisme, hævngrædighed eller magtesløshed skal tage magten over os.

Men vi skal give sorgen sin plads; selv om det er en tung tilstand at være i. For vi er jo i den!

Vi må prøve at bevare vores menneskelighed midt i alt det u-menneskelige. Og hjælpe hinanden med det. Altså hjælpe hinanden med at bevare vores fornuft, sådan nogenlunde intakt; og vores følelsesliv, også nogenlunde på plads.

Paulus kalder det at tage ”guds fulde rustning på”. Og det kan jo godt virke som et temmelig krigerisk udtryk. Men, når vi så ser, hvad den rustning består af, så skal vi ikke tage den på for at angribe. *Den er til for at værne os, som et forsvar mod det onde.*

Den hjælper os til at hjælpe andre.

Den skal forsvare den menneskelighed, som Kristus har givet os. Den skal bruges til at bevare tilliden til Gud.

Vi kan prøve at forestille os sådan en romersk rustning fra år 50, for det er sådan én, som Paulus har i tankerne. Hvad skal der til for at forsvare sig mod det ondes brændende pile? og mod det ondes snigløb, har han siddet og forestillet sig.

Der skal være en ”fuld rustning”. Med et bælte, en hjelm, en brynje, et skjold, og sko, som man kan vandre langt med.

Stå fast; spænd sandhed som et bælte om livet; tag en brynje på, som består af retfærdighed; som skjold skal du have troen på Kristus; og som sko: en villighed til at gå med budskab om fred.

Vores hjelm og sværd er ordene om Guds løfte: at gud vil frelse alle, og er hos hvert eneste menneske. Løftet om at Gud vil frelse alle fra ondskab, også den ondskab, der opstår i os selv.

Sandhed, retfærdighed, og en villighed til at gå med budskab om fred, - det er vores værn, når vi er ved at miste håbet.

At vi kan bevare tilliden, og blive ved med at turde bede, -også når det nærmest synes håbløst.

Stå fast; ifør jer Guds fulde rustning.

Aldrig for at angribe.

Men som et værn mod ”det ondes pile”.

Amen.